

om der over Bandet gives Bro eller anden Dverkførsel.

Det vilde efter Udvalgets Skjønne være hensigtsmæssigt, om der aabnedes de kommunale Autoriteter Afgang til at indskrænke den Forbudskreds, som efter Udkastet endnu skal bibeholdes om Byerne, eller ganske lade den bortfalde. Dog synes det rettest at kræve Indenrigsministeriets Approbation paa saadan Beslutning.

Til § 15.

Denne Paragraph er af indgribende Bigtighed, da den deels ophæver Nødvendigheden af Bevillinger, hvor saadanne forhen have været givne, deels fritager for Indtrædelse i Laug, forsaavidt Næringen har været Laugsindretning paa Stedet underkastet, deels ogsaa lader alle Prøver bortfalde, som for Tiden aflægges ogsaa der, hvor der et er Laug paa Næringen. I førstnævnte Henseende skal den fulde Frihed indtræde strax; i de tvende sidstnævnte Henseender først efter Udløbet af den Dvergangstid, som er fastsat i §§ 87 og 88.

Samtlige Udvalgets Medlemmer, med Undtagelse af medundertegnede J. N. Hansen, Monrad og Schøler, maatte tiltræde Udkastet, forsaavidt det af Foranstøtne bliver en Følge, at der efter Udløbet af den fastsatte Dvergangstid ikke mere bliver Spørgsmaal om nogen Duellighedsprøve. Da imidlertid Spørgsmaalet om tvungen Duellighedsprøves Nytte eller Nødvendighed er udførligen behandlet deels i tidnævnte Motiver (Lovudf. for R. Side 110—118), deels under Forhandlingerne ved denne Sags første Behandling i Folkethinget, antage vi det usfordøent her nærmere at gaae ind paa Sagen.

Til § 16.

Angaaende de Grunde, som have fremkaldt denne Paragraph i Udkastet, maa henvises til Udf. for R. § 39 med tilhørende Motiver. Den fastsætter ikke noget egentlig Nyt, men kan kun antages at have til Hensigt at give fast Bestemmelse om Noget, der efter den nu gjældende Lovgivning maa anses som ubestemt eller tvivlsomt.

Idet Udvalgets Fleertal antager, at Paragraphen, saaledes som den nu er, uden Skade kan udgaae, foreslaaes den af Fleertallet saaledes forandret, at efter Dvergangstidens Ophør bør Jngen kunne drages til Ansvar for det under Haandværks- og Fabrikdrift henhørende Arbejde, som han enten selv eller ved Hustrues og Børns Hjælp udfører.

Herved troe vi at have aabnet en med Individets naturlige Rettigheder stemmende, og det Heles Vel ikke modsættende Afgang til som Haandværker, eller ved Hjælp af Maskiner o. desl., at erhverve sit Udkomme, uden at Paagjældende har nødig at erhverve Borgerkab eller Næringsbevitis. Naar det formænes at bruge Medhjælp, endog af Haandlangere og Lærlinge, saa og at tage nogen Dreng i Lære, skjønnes ikke rettere, end at herved en passende og nogenlunde bestemt Grændse — i alt Fald saa bestemt, som det overhovedet i disse Forhold er muligt — er dragen mellem den frie Næring og det, som fremtidig — i alt Fald for en ubestemt Fremtid — er betegnet som bunden Næring.

Mindretallet erkjender, at det er en baade smuk og rigtig Tanke, der ligger til Grund for dette Forslag. Men, nærmere beseet, vilde denne Frihed bestaae omtrent i det Samme, som nu kaldes Frimesterrettighed; og Følgen vilde altsaa blive, at enhver Haandværksfynd efter Dvergangsperiodens Udløb kunde nedsette sig som selvstændig Arbejder o. som Mester, uden Hensyn til Alderen og uden at tage Borgerkab. Muligvis vil man, naar Folket først gennem en længere Mærskle har vænnet sig til den Tingenes Tilstand, der vil fremgaae af nærværende Lov efter Dvergangstiden, kunne gjøre et saadant Skridt som det næste efter det, man nu er i Begreb med at foretage; men for Dieblisset vilde det deels i høj Grad støde an mod al Tradition og tilsvante Synsmaader, deels komme i ligefrem Strid med det hele Fundament, hvorpaa Loven er bygget. Det sees nemlig ikke, hvorfor man da et med samme Føie kunde gjøre f. Ex. Smaahandelen og Værtshuusholdet frit; og det vilde være besynderligt, om den blotte Haandlangerhjælp ved Brugen af en Maskine